

Проте вмiле використання доступних громадськостi iнструментiв впливу на владу спроможне сприяти не лише вирiшенню виявленої проблеми, а й навіть досягненню кращих результатiв, нiж спочатку очiкували. Це не може не надихати на подальшу роботу, спрямовану на те, щоб сплаченi нами податки були ефективно використанi обраною нами владою [3, с. 71]. Запорукою цього слугує не лише особистi знання та вмiння, а насамперед спроможнiсть органiзовувати цiлi системи громадських активiстiв, фахiвцiв, журналістiв i небайдужих людей, зацiкавлених у розвитку своїх громад, змiцненнi рeгiонiв та процвітання країни.

Література:

1. Росоляк О., Бойко І. Правові засади здійснення громадського контролю за формуванням та виконанням місцевих бюджетів. *Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право»*. 2016. №1(13) URL: <http://lj.oa.edu.ua/articles/2016/n1/16roovmb.pdf>.
2. Контроль за владою — практичні інструменти / О. Солонтай та ін.; заг ред. О. Солонтай. Київ: Вид-во «Березовська», 2017. 88 с.
3. Малиняк Б., Горин В., Письменний В. #аналізуємобюджет: доступне про головне. За ред. Б. Малиняка. Тернопіль, ZAZAPRINT, 2017. 76 с.
4. Малиняк Б. Детінізація місцевих фінансів як передумова бюджетної децентралізації в Україні. *Фінанси України*. 2015. №5. С. 69–80.
5. Янг Е. Як написати дієвий аналітичний документ у галузі державної політики : [практ. посіб. для радників з держ. політики у Центр. і Схід. Європі] / Еойн Янг і Ліза Куїнн ; [пер. з англ. С. Соколик] ; наук. ред. пер. О. Кілієвич. – К. : К.І.С., 2003. – 120 с.

Мартинюк Вікторія Олександрівна
ст. гр. ФМ-11, ТНЕУ

Круп'як Ірина Йосифівна
к.е.н, доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія ТНЕУ

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

В сучасних умовах фінансова політика держави повинна враховувати усі аспекти, фактори та варіанти управління фінансами для виконання завдань щодо ефективного її розвитку, досягнення поставлених цілей та завдань.

Фінансова політика держави являє собою сукупність цілеспрямованих заходів щодо формування й ефективного використання фінансових ресурсів країни, які містять у собі ресурси її окремих регіонів, секторів економіки, підприємств і домогосподарств, для забезпечення стабільного соціально-економічного розвитку на основі використання відповідних

фінансових і монетарних важелів та створення відповідного інституційного середовища.

Фінансова політика України є доволі суперечливою, неоднозначною та недостатньо результативною. Це пов'язано як з об'єктивними, так і з суб'єктивними факторами впливу. Так, фінансова політика здійснюється в системі міжнародних економічних зв'язків і зазнає дії зовнішніх чинників, зокрема системної фінансово-економічної кризи, залежить від експортних можливостей держави, її інтеграції до світових економічних систем, постачання сировини, матеріалів, обміну технологіями тощо. Водночас внутрішніми факторами впливу є соціальний склад населення, його інтелектуальний прошарок, рівень добробуту народу, стан розвитку економіки і організація грошового обігу, стабільність національної грошової одиниці, розвиток форм кредитування тощо [1, с. 31].

Основними напрямками фінансової політики сучасного періоду в Україні є:

- сприяння завершенню роздержавлення і приватизації;
- демонополізація економіки;
- забезпечення соціального захисту населення;
- ефективна співпраця України зі світовою організацією торгівлі;
- удосконалення зовнішньоекономічної діяльності з метою зміцнення позиції України на світовому ринку;
- проведення адміністративної та пенсійної реформ [1, с. 32].

Головними проблемами фінансової політики держави є забезпечення динаміки зростання, конкурентоспроможності економіки, утвердження оновленої моделі фінансового розвитку, при цьому поглиблення курсу ринкових реформ на інноваційних засадах та їх прискорення, радикалізація системних перетворень можуть забезпечити прогресивний розвиток України. Фінансова політика держави має спрямовуватись на досягнення фінансової самостійності, що дозволить реалізувати національні інтереси економічного розвитку в умовах глобальної економіки. Відтак, в Україні, фінансова політика має забезпечити підтримку валютно-фінансової стабільності, зміцнення бюджетної дисципліни, виправлення недоліків дефіциту бюджету, відновлення золотовалютних резервів центрального банку.

При неефективній політиці фінансування заходів щодо вирішення поточних і довгострокових проблем - держава нарощує обсяги боргових зобов'язань, що підвищує навантаження на сектор державних фінансів до критичного рівня. Збільшення обсягу боргових зобов'язань зазвичай супроводжується високою динамікою економічного зростання на інвестиційній основі та незначною інфляцією. Проте в Україні прискорена акумуляція зовнішніх боргових зобов'язань загрожує значним нарощенням інфляції, стрімким погіршенням сальдо поточного рахунку,

що обмежує можливості надання нових запозичень. Залучення у значних обсягах кредитів міжнародних фінансових організацій та неконтрольоване надання державних гарантій може також спровокувати кризу державної заборгованості. Як наслідок, суверенний дефолт не лише обмежить доступ до міжнародних кредитних ринків, але й призведе до зменшення обсягів зовнішньої торгівлі, припинення зовнішнього фінансування корпоративного сектору, сповільнення внутрішнього кредитного процесу та наростання негативних тенденцій на валютному ринку держави. Витрати на погашення та обслуговування державних запозичень та виконання зобов'язань за гарантіями обмежують можливості забезпечення сталого та стабільного розвитку країни, що спостерігається в Україні на сьогодні [2, с. 67].

Для знаходження фінансової рівноваги та відновлення економічного зростання необхідною є раціоналізація бюджетної системи, оскільки саме її неврівноважений стан створює подальші дисбаланси. Державна фінансова політика, як форма реалізації функцій фінансів має спрямовуватися на виконання цілей держави з максимальною ефективністю та мінімальними витратами. При цьому, система державних фінансів України характеризується низкою недоліків та суперечностей, які погіршують соціально-економічне становище держави та створюють бар'єри для економічного зростання. Неefективність механізмів розподілу та витрачання бюджетних коштів призводить до недофінансування важливих державних завдань, надмірний обсяг видатків провокує фіскалізацію податкової системи та нераціональну боргову політику, обмеженість доходів місцевих бюджетів обумовлює втрату автономності органами місцевого самоврядування [3, с. 291].

З метою стабілізації національної економіки та оптимального перерозподілу фінансових ресурсів доцільним є:

- виявлення об'єктивних причин та можливих наслідків їх прояву у вітчизняній економіці;
- прогнозування критеріїв оцінки безпечності кризових явищ;
- дослідження методів антикризового управління та їх використання залежно від сфери виникнення та розміру завданої шкоди.

Дослідження формування та реалізації фінансової політики в Україні свідчить про її багатоплановість. Так, у сучасних умовах фінансова політика має переважно тактичний характер, підпорядковується поточним завданням, виконує функції перерозподілу та стабілізації, неповною мірою відповідає стратегічним орієнтирам соціально-економічного розвитку. З огляду на це основним завданням має стати активізація регулятивної функції фінансової політики, впровадження ефективних механізмів, формування стратегічного характеру цілеспрямованих рішень

з метою забезпечення у системі державного регулювання єдності із соціально-економічною стратегією.

Отже, фінансова політика на сучасному етапі повинна забезпечувати високий рівень ефективності використання бюджетних коштів з метою досягнення належних показників соціально-економічного розвитку. Недосконалий бюджетний механізм негативно впливає на фінансову політику, а отже, стримує економічну політику держави загалом. Важливим є також виокремлення пріоритетів розвитку економіки, соціальної сфери та посилення відповідальності розпорядників коштів за їх цільове та ефективне використання. Разом з тим, держава як основний суб'єкт фінансової політики має застосовувати різноманітні фінансові методи планування, управління, контролю, а також фінансові важелі нормативів, санкцій, стимулів для забезпечення фінансової стабільності та підвищення рівня життя населення.

Література:

1. Сіташ Т.Д. Фінансова політика держави: прагматика та проблематика. *Академічний огляд*. 2015. С. 31-32
2. Круп'як І. Особливості формування зовнішньоборгових зобов'язань держави в умовах економічної нестабільності. Другі наукові читання пам'яті С.І. Юрія: збірник наук. праць (28 листопада 2016 р.). Тернопіль: ТНЕУ, 2018. С. 63-67.
3. Литвиненко А. О. Економічні процеси та явища національного рівня. Напрями реформування фінансової політики України. Економіка ХХІ сторіччя: проблеми та шляхи їх вирішення: монографія / за ред. Дорошенко Г.О., Пашкевич М.С. М-во освіти і науки України: Харк. ін-т фінансів, Нац. гірн. ун-т. 2014. 291с.

Мацьопа Григорій Васильович

ст. гр. Ф-41, ТНЕУ

Науковий керівник – к. е. н., доцент Машко А. І.

ПРОБЛЕМАТИКА ВИЗНАЧЕННЯ ОБСЯГУ ДЕФІЦИТУ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

На сьогоднішній день перед Україною, в контексті інтеграції в ЄС та економічного розвитку країни, постало важливе питання оптимізації розміру бюджетного дефіциту та його подальша мінімізація. Так, обсяг дефіциту Державного бюджету за 2018 р. склав близько 59,3 млрд. грн. [1]. Незважаючи на існування різних точок зору про позитивність чи негативність дефіцитного фінансування бюджету, практично всі науковці стверджують про негативну сторону хронічного дефіциту. Україна вже не перший рік здійснює фінансування частини видатків за рахунок дефіциту.